

דף פח.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א הי"ח

וְאֵין לָנוּ דָּבָר לְמִדָּה בּוֹ הֵינן וְלָמָּה הָיָה שָׁם. הוֹאִיל וְהָיָה
בַּמִּקְדָּשׁ מִיָּמֵי מֹשֶׁה שֶׁמֶדֶד בּוֹ שָׁמֶן לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה.
וּבַחֲצִי לֹוג שֶׁהָיָה בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ מוֹדְדִין מִים לְמִי סוּטָה
וְשָׁמֶן לְתוֹדָה. וּבִרְבִיעִית שֶׁהָיְתָה שָׁם הָיוּ מוֹדְדִין שָׁמֶן
לְחֶם הַנֶּזֶר. וּמִים לְטָהֳרֵת מִצָּרַע. וְלֹא מִפְּנֵי מַעֲשִׂים אֵלּוּ
נִתְקַדְּשׁוּ אֶלָּא מִפְּנֵי הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל מִקְדָּשׁ שְׁאֵמָרְנוּ:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א הי"ח

ענין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א הי"ז

ענין לעיל דף פז: עין משפט ג

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ב ה"ח

כְּשֶׁמוֹדְדִין הַנִּסְכִּים אוֹ הַמִּנְחוֹת • בֵּין מִנְחַת יָחִיד בֵּין
מִנְחַת צִבּוֹר אֵין מוֹדְדִין אוֹתוֹ בְּמִדָּה שֶׁל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים

נ. כסף משנה: ומה שכתב ובחצי לוג שהיה במקדש היו מודדין מים למי סוטה וכו' עד
שאמרנו. משנה וגמרא שם:

ס. כסף משנה: כשמודדין הנסכים או המנחות וכו' אין מודדין אותו במדה של שלשה
עשרונים לפר וכו' אלא מודד הכל בעשרון שהיה במקדש. משנה בריש פרק שתי מדות
(דף פ"ז). ומה שכתב וכן השמן של נסכים מודדין אותו במדתו שבמקדש. כלומר שהיו במקדש
חצי ההין ושלישית ההין ורביעית ההין כמו ששנינו בפרק שתי מדות למדוד בכל מדה
מהן לקרבן הראוי לו ע"פ מ"ש בפרשת שלח לך. ומה שכתב ושמן של מנחות היחיד בלוג
שבמקדש כמנין העשרונות כך מנין הלוגין. משנה שם (דף פ"ז) וכת"ק:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

לִפְרֹא אוֹ שֶׁל שְׁנַיִם לֹאֵל אֶלָּא מוֹדֵד הַכֹּל בְּעֶשְׂרוֹן אֶחָד
שֶׁהָיָה בַּמִּקְדָּשׁ. וְכֵן הַשָּׁמֶן שֶׁל נְסֻכִּים מוֹדֵדִין אוֹתוֹ
בַּמִּדָּתוֹ שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ. וְשָׁמֶן שֶׁל מְנֻחֹת הַיָּחִיד בְּלוֹג
שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ. כְּמִנְיֵן הָעֶשְׂרוֹנוֹת כֶּךָ מִנְיֵן הַלוֹגִין:

דף פח:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ח"ג

וְאַחַת אַחַת הָיוּ נֶעֱשׂוֹת. ^ע וְכִיצַד עוֹשָׂה. מְחַלֵּק הַשֶּׁלֶשָׁה
לוֹגִין בְּרִבְעִיעִית שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ. רְבִיעִית לְכָל חֶלֶה. וְאוֹפָה
הַחֶלֶה מֵעֵט וְאַחֵר כֶּךָ קוֹלָה אוֹתָהּ עַל הַמַּחֲבֵת בְּשָׂאָר
רְבִיעִית הַשָּׁמֶן שָׁלָה. וְאֵינוֹ מִבְּשָׁלָה הֶרְבֵּה שֶׁנֶּאֱמַר
'תְּפִינִי בֵּין בָּשֵׁל וְנָא:

ע. כסף משנה: ומ"ש ואחת אחת היו נעשות. נראה דטעמא משום דיליף מלחם הפנים.
ומ"ש וכיצד עושה מחלק הג' לוגין ברביעית שבמקדש רביעית לכל חלה. בפרק שתי מדות
(דף פ"ח:). ומ"ש ואופה החלה מעט ואח"כ קולה אותה וכו'. בפרק התכלת (דף נ':) אתמר
חביתי כ"ג כיצד עושים אותם ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן אופה ואח"כ מטגנה ורב אסי
א"ר חנינא מטגנה ואח"כ אופה א"ר חייא בר אבא כוותיה דידי מסתברא תופיני תאפנה
נא וכו' רבי אומר תאפנה נאה ר' יוסי אומר תאפנה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה.
ופירש"י תאפנה נאה בשעת אפייתה בתנור תהא נאה ואם מטגנה תחלה הרי היא שחורה
מן השמן ומן המחבת. תאפנה נא בשעת אפייתה תהא נא כמו אל תאכלו ממנו נא כלומר
בכך תהא מבושלת קצת ואינה מבושלת כל צרכה והיינו טיגון בהא מודו כ"ע דתרווייהו
בעינן כדכתיב על מחבת בשמן וכתיב תופיני עכ"ל. ורבינו נראה שהוא מפרש הא דא"ר
יוסי תאפינה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה היינו לומר דמדכתיב תופיני תאפנה חד לומר
שתאפה נא כלומר שלא יאפה אותה אלא קצת וזהו שכתב ואופה החלה מעט ואינו מבשלה
הרבה וכן דורש שתאפה קודם הטיגון וזהו שכתב ואח"כ קולה אותה ופסק כר"י משום
דנימוקו עמו וגם הכא מסתבר טעמיה:

הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א הי"ז

וְשֵׁבַע מִדּוֹת שֶׁל לַח הָיוּ שָׁם. הֵינּוּ. וְחֻצֵי הַהֵינּוּ. וְשְׁלִישִׁית הַהֵינּוּ. וְרִבְעִית הַהֵינּוּ. וְלֹג. וְחֻצֵי לֹג. וְרִבְעִית. וְלֹמָה הָיוּ חֻצֵי הַהֵינּוּ וְשְׁלִישִׁית הַהֵינּוּ וְרִבְעִית הַהֵינּוּ. לְמִדַּת הַנִּסְכִּים שֶׁל זִבְחִים. וְלֹג לְמִדַּת שֶׁמֶן הַמִּנְחוֹת. וְחֻצֵי לֹג לְמִדַּת שֶׁמֶן לְכָל נֵר מִנֵּרוֹת הַמִּנְוָה. וְרִבְעִית לְחֶלֶק בָּהּ הַשֶּׁמֶן לְחִבְיָתוֹ:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"ב הי"ד

תּוֹדָה שֶׁנִּפְרְסָה חֲלָה מִחִלּוּתֶיהָ כָּלָן פְּסוּלוֹת. **פ** יֵצֵאת הַחֲלָה אוֹ נִטְמָא. שְׁאֵר הַחִלּוֹת כְּשֵׁרוֹת. נִפְרָס לַחֲמָה אוֹ

פ. כסף משנה: תודה שנפרסה חלה מחליותיה כולן פסולות. ברייתא בסוף פרק קמא דמנחות (דף י"ב:) ודייק רבא הא יצתה הני דאיכא גוואי כשירות ומוקי לה כר"ע ואע"ג דאביי דחי התם ואמר דילמא ר' אליעזר היא דחייה בעלמא היא ועוד דכרבא נקטינן וכיון דמכשר ביצאה כ"ש דמכשר בנטמאת שהציץ מרצה ומפרש לה רבינו בתודה דאף על גב דקרא דמייתי בגמרא בלחם הפנים כתיב ילפינן מיניה לתודה וגם במנחה כתיב הכי ולשון הגמ' שאמרו זריקה מועלת בתודה הוא דשייך. ומה שכתב נפרס לחמה או נטמא או יצאה וכו' עד וממה שבפנים על מה שבחוץ. הכל ברייתא פרק התכלת (מנחות דף מ"ו): וכתב הראב"ד תודה שנפרסה וכו'. א"א במאי עסקינן אי קודם שחיטה נפרסה וכו'. תחלת דבריו דבר פשוט הוא נלמד מברייתא דפ' התכלת שהזכרתי בסמוך. ומ"ש בין נפרס בין יצא בין נטמא הכל פסול וכו'. למדו הראב"ד מהברייתא הנזכרת דקתני מששחטה נפרס לחמה הדם יזרק והלחם פסול וכו' מששחטה יצא לחמה הדם יזרק והלחם פסול מששחטה נטמא לחמה הדם יזרק וכו' והלחם פסול ומשמע ליה להראב"ד דכיון דנפרס לחמה ויצא ונטמא בחדא גוונא תננהו אין חילוק ביניהם וכיון דתניא בספ"ק דמנחות שאם נפרסה אחת מהן כולן פסולות וע"כ היינו בין שחיטה לזריקה כמו שנתבאר הוא הדין לנטמא אחת מן החלות או שיצאה ואע"ג דבברייתא בספ"ק דמנחות אהא דתניא שאם נפרסה אחת מהן כולן פסולות דייק רבא הא יצתה הני דאיכא גוואי כשירות ואביי דייק הא נטמאת הנך כשירות אפשר דאכתי לא הוה שמיע להו ברייתא דפ' התכלת ורבינו לא נראה לו לומר דלא הוה שמיע להו ההיא ברייתא אע"ג דשמיע להו ההיא ברייתא דייקי מהאי ברייתא דנפרס לחמה

נִטְמָא אוּ יֵצֵא עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחָטָה הַתּוֹדָה. מִבִּיא לֶחֶם אַחֵר וְשׁוֹחֵט. וְאִם אַחֵר שֶׁנִּשְׁחָט נִפְרָס אוּ נִטְמָא אוּ יֵצֵא. הָדָם יִזְרַק וְהַבֶּשֶׂר יֵאָכֵל. וְהַלֶּחֶם כָּלּוּ פָּסוּל וְיָדֵי נִדְרוֹ לֹא יֵצֵא. נִזְרַק הָדָם וְאַחֵר כֶּךָ נִפְרָס מִקְצֵת הַלֶּחֶם אוּ נִטְמָא אוּ יֵצֵא. תּוֹרֵם מִן הַשָּׁלֵם עַל הַפְּרוֹס וּמִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וּמִמָּה שֶׁבִּפְנִים עַל שֶׁבְחוּץ:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג הי"א

וְכַמָּה שֶׁמֶן הוּא נוֹתֵן לְכָל נֵר. ז' חֲצִי לֹג שֶׁמֶן שֶׁנֶּאֱמַר 'מִעֲרַב עַד בֶּקֶר' תֵּן לוֹ כַּמֶּדֶה שִׁיְהִיָּה דוֹלֵק מִעֲרַב עַד בֶּקֶר. וְאֵין מְחַנְכִּין אֶת הַמְּנוֹרָה אֶלָּא בְּהַדְלָקָת שְׂבָעָה גֵירוֹתֶיהָ בֵּין הָעֲרֵבִים:

עין משפט ד.ה. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג הי"ב

מֵהוּ דִּישׁוֹן הַמְּנוֹרָה. כָּל נֵר שֶׁכָּבָה מִסִּיר הַפְּתִילָה ק' וְכָל הַשֶּׁמֶן שֶׁבִּנְר וּמִקְנָחוֹ וְנוֹתֵן בּוֹ פְּתִילָה אַחֶרֶת וְשֶׁמֶן אַחֵר

דוקא קתני ואע"ג דברייטא דהתכלת תני להו בחד גוונא איכא למימר מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא:

צ. כסף משנה: וכמה שמן הוא נותן לכל נר וכו'. משנה וברייטא פ' שתי מדות (דף פ"ח פ"ט) ומ"ש ואין מחנכין את המנורה וכו'. משנה בפ' התכלת (דף ס"ט):

ק. כסף משנה: מהו דישון המנורה כל נר שכבה מסיר הפתילה וכו'. פ' שתי מדות (דף פ"ח): נר שכבתה נדשן השמן נדשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן במדה ראשונה ומדליקה. ופירש"י נר שכבתה בחצי הלילה או קודם אור היום. נדשן השמן נדשנה הפתילה האי נדשן השמן לאו דוקא אלא הכי קאמר כשם שהפתילה שכבתה אין לה תקנה שהרי היא כדשן כן השמן שנשאר בנר הרי הוא כדשן ואין לו תקנה דהואיל ונדשנה הפתילה נדשן השמן כיצד הוא עושה מטיבה שמשליך כל מה שבנר לחוץ ונותן בה השמן

בַּמִּדָּה וְהוּא חָצִי לוֹג. וְזֶה שֶׁהִסִּיר מִשְׁלִיכוֹ בַּמָּקוֹם הַדָּשָׁן
אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ עִם דְּשׁוֹן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַחִיצוֹן וּמִדְּלִיק
נֵר שְׁכָכָה. וְהַדִּלְקָת הַנֵּרוֹת הִיא הַטְּבָתָם. וְנֵר שֶׁמֶצְאוֹ
שֶׁלֹּא כָכָה מְתָקְנוֹ:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ג ה"ו

הַמְּלַקְחִים וְהַמַּחְתּוֹת וְכָלִי הַשֶּׁמֶן יֵּ אֵינָן מְכַלֵּל הַכֶּכֶר
שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בַּמִּנּוֹרָה 'זָהָב טָהוֹר' וְחִזּוֹר וְאָמַר וּמִלְקָחֶיהָ
וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר. וְלֹא נֶאֱמַר גִּירוֹתֶיהָ זָהָב טָהוֹר מִפְּנֵי
שֶׁהַנֵּרוֹת קְבוּעִין בַּמִּנּוֹרָה וְהֵם מְכַלֵּל הַכֶּכֶר:

ופתילה אחרת ומדליקה. במדה ראשונה חצי לוג כמו שנתן מתחילה או כמה שחסרה במה
שזורק לחוץ. ומ"ש והדלקת הנרות היא הטבתם זהו דעת רבינו שהוא סובר שגם בבקר מדליק
הנרות דכי כתיב והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהטיבו את הנרות פירוש
בהטיבו בהדליקו. והאחרונים חולקים עליו ואומרים שאין הדלקת הנרות אלא בין הערבים
ופירוש בהטיבו אינו הדלקה אלא תיקון הפתילות וכל זה תמצא באורך בתשובות הרשב"א
סי' ש"ט ומ"ט. ומדברי רש"י שכתבתי בסמוך וממה שכתב בפירוש התורה נראה שדעתו
כדעת האחרונים וכן נראה שהוא דעת הראב"ד ממה שכתב בפרק שני מעבודת יוה"כ וכן
דעת אונקלוס. ומ"ש ונר שמצאו שלא ככה מתקנו:

ר. כסף משנה: המלקחיים והמחתות וכלי השמן וכו'. בפ' שתי מדות (מנחות דף פ"ח)
תניא מנורה ונרותיה באות מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה מן הככר רבי נחמיה אומר
מנורה היתה באה מן הככר ולא נרותיה ומלקחיה ומחתותיה באות מן הככר במאי קא
מיפלגי בהאי קרא דתניא ככר זהב טהור יעשה אותה למדנו למנורה שבאה מן הככר מניין
לרבות נרותיה ת"ל את כל הכלים האלה יכול שאני מרבה אף מלקחיה ומחתותיה ת"ל
אותה דברי ר' נחמיה קשיא דר' נחמיה אדר' נחמיה תרי תנאי ואלויבא דר' נחמיה ר' יהושע
בן קרחה אומר מנורה באה מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה ונרותיה באים מן הככר ואלא
מה אני מקיים את כל הכלים האלה שהיו כלים של זהב ואמרין בגמרא דאמוראי סברי
כמ"ד מנורה ונרותיה באות מן הככר ומש"ה פסק רבינו כן. ומה שכתב רבינו שהרי נאמר
במנורה זהב טהור וחזר ואמר ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור וכו'. מצאתי כתוב דאיתיה
בברייתא דמלאכת המשכן פ"ט:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com